

Urantia-liikkeen alkutaival Suomessa

HELINÄ HARJU

Suomenkielinen *URANTIA-kirja* on painossa. Uusi lehti on kääntymässä Suomen URANTIA-seuran historiassa.

Samalla on kulunut neljännesvuosisata siitä, kun *The URANTIA Bookin* suomennostyö alkoi. Halusimme tämän mahtavan ilmoituksen omalle kielellemme. Toiveikkaasti uskoimme, että käännös tulisi valmiiksi muutamassa vuodessa. Nyt kun se on lopulta valmis, aikaa on vierähtänyt 25 vuotta. Vain luja luottamus ja sinnikkyys ovat johtaneet päämäärään. Kaikista takaiskuista huolimatta meillä on pian *URANTIA-kirja*. On aika kerrata, miten tähän päästiin. Tämä on minun kertomukseni tapahtumista sellaisina kuin ne koin oltuani mukana toiminnassa vuodesta 1968 lähtien.

Kuten useimmat tietävät, *The URANTIA Bookin* toi Suomeen vuonna 1965 - nyt jo edesmennyt - amerikansuomalainen Margit Mustapa. Hän esitteli kirjaa Interplanetistit r.y.:n tilaisuuksissa ja tätä kautta se tuli Joel Rehnströmin ja Aili Nurmiahon tietoon. Joel oli jo kauan etsinyt ”ilmoitusta ihmiskunnalle”. Hän luuli sen löytyvän Adamskin kirjoissa, mutta vasta sitten kun Aili Nurmiaho työnsi hänen käteensä *The URANTIA Bookin*, Joel huomasi tulleen todellisen ilmoituksen ääreen. Ahmittuaan muutamassa päivässä tämän 2000-sivuisen kirjan kesällä 1966, hän oli valmis suosittelemaan sitä muillekin. Interplanetistit tilasivat lisää *The URANTIA Book*ejä Chicagosta.

Mutta koska englannin kielinen teos oli jokseenkin vaikeasti ymmärrettävä, alettiin pian puhuta tämän ihmiskunnalle annetun viidennen ilmoituksen suomentamista. Asiaa ajoi joukko interplanetisteja, joista Aili Nurmiahon panos muodostui merkittäväksi Joelin toimiessa hankkeen vetäjänä. Hänelle on ominaista pitkäjänteinen sitkeys. Ilman Joelia meillä tuskin olisi suomen kielellä *URANTIA-kirjaa*, niin vaikea ja pitkä on käännöksen taival ollut.

Ensimmäinen käännös 1970-luvulla

Jotta näinkin mittava teos voitaisiin kääntää, siihen tarvitaan joko runsaasti varoja tai tarpeeksi talkoohenkistä eli ilmaista työvoimaa. Rahaa ei ollut, mutta asiasta innostuneita lukijoita alkoi löytyä.

Vuonna 1968 sana pantiin kiertämään ja ilmoitus lehteen. Porukkaa kerääntyi interplanetis-

tien kokoustiloihin Simonkadulle noin 40-50 uteliasta. Heille Joel, Aili, Viljo Jääskeläinen, Martti Vanninen ja Ilpo Koskinen selostivat lukemaansa kirjaa. Joitakin pätkiä sieltä täältä oli käännetty ja niitä luettiin ääneen. Tämä joukko, johon itsekin tällöin liityin, kokoontui kerran kuukaudessa keskustelemaan ja väittelemään kirjan sisällöstä.

Aluksi kirjan parista sadasta luvusta valmistui useamman kääntäjän yhteistyönä vain luku kuukaudessa. Ensimmäinen käännössopimus solmittiin URANTIA Foundationin eli URANTIA-säätiön kanssa vuonna 1970. Sen allekirjoittivat Joel Rehnström, Aili Nurmiaho ja Viljo Jääskeläinen. Nyt saattoi käännöstyö todenteolla alkaa.

Tarkoitus oli saada käännös valmiiksi parissa vuodessa ja työtahtia nopeutettiin. Siksi tarvittiin lisää vapaaehtoisia kääntäjiä ja puhtaaksikirjoittajia. Joel organisoi väkeä. Uusia kääntäjiä ilmaantui. Nyt kukin kääntäjä käänsi yksin koko luvun ja Aili Nurmiaho toimi tarkastajana, jotta termit tulivat yhtenäisiksi ja kieliasu hyväksi. Kirja sisälsi niin paljon sanoja, joille ei vielä ollut edes vastinetta suomen kielessä.

Lukujen käännöksiä alkoi valmistua nopeaan tahtiin. Niitä tuli parhaimmillaan neljä joka kokoukseen. Muutaman luvun kääntäjiä oli nelisenkymmentä. Mutta varsinaisen urakan tekivät Lisse Gullichsen, Ulla Pyhälä ja Helvi Nikkanen. He käänsivät useamman kymmenen lukua kukin. Seitsemän vuoden kuluttua siitä kun toiminta aloitettiin, eli vuonna 1975, saatiin ensimmäinen käännösmonisteverso valmiiksi.

Simonkadun tilat Helsingissä vaihtuivat jo 1960-luvun lopulla Pauligin huvilan tiloihin, joissa kokoonnuttiin aina 1990-luvun alkuun asti. Siitä muodostuikin ikimuistettava Urantia-paikka kaikille kirjasta kiinnostuneille pariksi vuosikymmeneksi.

Välivuodet 1976-83

Ensimmäisen käännöksen valmistuttua olimme siinä hurskaassa uskossa, että parin vuoden kuluttua painettu kirja olisi käsissämme. Mutta URANTIA-säätiö ei hyväksynytäkään käännöstä sellaisenaan. Aili Nurmiaho ja Lisse Gullichsen yrittivät parannella sitä ja Lisse käänsi sen osoittain uudestaan, mutta vielääkään työ ei ollut tarpeeksi tasokas.

Vuodet vierivät Pauligin huvilalla. Siellä kokoontui säännöllisesti *URANTIA-kirjaa* opiskelevia ryhmiä kuukausittain. Tieto kirjasta levisi,

ihmisiä tuli ja meni. Perusjoukko säilyi ja jaksoi odottaa. Uusia opintoryhmiä alkoi syntyä Tampereelle, Ouluun, Kotkaan, Turkuun, Rovaniemelle jne.

Odotuksen vuodet ovat itseasiassa olleet tärkeitä kirjan opiskelun ja sen sisältämän tiedon syventämisen kannalta. Silloin luotiin pohja myöhemmälle työskentelylle ja noiden vuosien aikana muotoutui potentiaalinen ostajakunta suomenkieliselle kirjalle.

Tämän vaiheen aikana Joel tutustutti meidät myös URANTIA-säätiön johtohenkilöihin. Vuonna 1979 säätiön presidentti Thomas Kendall ja Martin Myers esittäytyivät Suomen matkallaan URANTIA-opintoryhmän jäsenille Pauligin huvilalla. Tällöin useimmat meistä näkivät heidät ensimmäisen kerran. Jatkossa Martin Myers vieraili usein maassamme.

Myöhemmin kahdeksankymmenluvulla URANTIA-säätiön johtokunnan jäsen Richard Keeler kävi säätiön presidentiksi kohonneen Martin Myersin kanssa Suomessa kesä- ja talvipäivillä ja heiltä saimme aina tukea ja uskoa työhömmme. ”Te tulette saamaan kirjanne, tapahtuipa mitä tahansa”, painotti Martin tavan takaa.

Uusi käännös 1980-luvulla

Tuli uusi vuosikymmen ja sen mukana päätettiin tehdä uusi käännös. Joel pyysi nyt tehtävään kielenkääntäjä Seppo Kanervaa. Hän aloitti työn vuonna 1984. Joel kokosi taas aktivistien joukon, joka tuki käännöstyötä lahjoituksin, sillä tämä ei ollut ihan ilmaista puuhaa, jos kohta edullista. Sepolta meni noin viisi vuotta työhön ja hän sai tehtävän loppuun vuonna 1988. Seuraavassa Heijasteessa on Seppo Kanervan haastattelu, jossa valotetaan enemmän tätä käännösvaihetta.

Säätiö päätti antaa käännöksen tarkastamisen Amerikassa asuvalle suomalaiselle professorille. Seppo Kanerva siirtyi Chicagoon URANTIA Foundationin palvelukseen syksyllä 1991 yhtenä tehtävänä työstää tarkastajan kanssa kirja painokuntoon. Työ saatiin loppuun syksyllä 1992. Suomenkielinen teos meni kirjapainoon 23.3.1993 ja samalla kertaa painettiin myös suomenkielinen hakusanasto.

Neljännesvuosisadan mittaiseksi venynyt ”parin vuoden odotus” oli ohi ja *URANTIA-kirja* on vihdoinkin suomen kielellä!

Heijaste-lehti

Vuonna 1985 URANTIA-tukiryhmä päätti perustaa oman tiedotuslehden, jossa kerrottaisiin käännöksen edistymisestä ja muista tukiryhmän asioista sekä valettaisiin yhteishenkeä. Sen perustaja oli Aarno Peltokoski, lehden ensimmäinen päätoimittaja. Lehden nimeksi tuli Heijaste ja se sai oman toimituskuntansa. Suomen URANTIA-seuran perustamisen jälkeen Heijastetta on tehnyt seuran julkaisukomitea.

Vuosien varrella lehden ulkoasu muuttui; varsinkin siinä vaiheessa, kun Suomen URANTIA-seura oli perustettu ja lehdestä tuli sen äänenkannattaja, Heijasteen sisältö ja koko kasvoivat. Lehti koostuu artikkeleista, mielipiteistä, uutisista ja jäsentiedotteista. Se ilmestyy nykyään 4 kertaa vuodessa. Heijasteen saavat Suomen URANTIA-seuran jäsenet jäsenetuna. Lehden voivat tilata myös muutkin *URANTIA-kirjasta* kiinnostuneet.

Vuodesta 1990 lähtien on seura julkaissut myös englannin kielistä uutiskirjettä ”Reflectionia”, joka leviää lähinnä Pohjois-Amerikkaan ja Australiaan.

Suomen URANTIA-seuran perustaminen

1980-luvun puolen välin jälkeen heräsi ajatus perustaa Suomeen URANTIA-seura valvomaan tulevan suomenkielisen käännöksen levitystä ja URANTIA-säätiön etuja maassamme.

Aluksi ajatus kohtasi vastarintaa, mutta sinnikäs Joel hankki ehdotukselleen tukiryhmäläisten suostumuksen joulukuussa 1987. Hän halusi seuralle normaalit suomalaiset yhdistyssäännöt, kun taas URANTIA-säätiö vaati kansainvälisiä sääntöjä, jotka olisivat lähellä amerikkalaisia sääntöjä. Asiaa puitiin ja mietittiin ja aikaa kului.

Vuoden 1988 syksyllä Marja Olamo otti ohjaket käsiinsä ja seuraavan vuoden alussa oltiin päästy yhteisymmärrykseen säätiön kanssa. Suomen URANTIA-seura perustettiin 11.2.1989 Pauligin huvilalla pääosiltaan kansainvälisin säännöin ja se installoituin kesäpäivillä Pieksämäellä 3.6.1989. Seuramme on myös ensimmäinen Yhdysvaltojen ulkopuolinen URANTIA-seura.

Jälleen uusi luku maamme URANTIA-toiminnan historiassa on alkamassa. Haasteenamme on nyt Viidennen ilmoituksen eli *URANTIA-kirjan* ja sen sanoman levittäminen, mutta se onkin sitten jo toinen juttu.